

Barcelona Dades Cultura, el nou portal de dades de cultura de la ciutat

Mesura de Govern

17 de juny 2014

**Ajuntament
de Barcelona**

Barcelona Dades Cultura, el nou portal de dades de cultura de la ciutat

Mesura de Govern

Comissió de Cultura, Coneixement, Creativitat i Innovació

17 de juny de 2014

El caràcter de Barcelona com a capital cultural, reconegut arreu, queda recollit pels seus indicadors culturals. La ciutat compta amb més de 50 espais d'arts escèniques, més de 50 museus, una vintena d'espais de creació, una xarxa de gairebé 40 biblioteques públiques, més de 50 centres cívics, i s'hi realitzen anualment més de 150 festivals en diverses disciplines artístiques. Els indicadors de consum cultural mostren també que l'any 2013 els espais museístics i expositius han rebut gairebé 21 milions de visitants; els teatres i sales d'arts escèniques han tingut 2,3 milions d'espectadors, i més de 2,1 milions de persones han assistit a algun concert. L'ús sistemàtic de dades i indicadors ha esdevingut una font imprescindible per a la gestió de polítiques públiques i, de manera creixent, també ha estat així en l'àmbit de la gestió cultural.

Els sistemes d'indicadors culturals de l'Ajuntament de Barcelona.

Els sistemes d'indicadors han esdevingut una eina fonamental en la planificació, el control i l'avaluació de la gestió pública. La singularitat del fet cultural, on l'intangible i el valor qualitatiu (difícilment mesurable) té un pes molt més important que el seu valor quantitatiu, dificulta l'establiment d'uns estàndards que permetin conèixer, analitzar, comparar i avaluar les característiques, l'evolució i el futur dels diferents sectors que conformen el sistema cultural d'un país.

Històricament, l'estudi de l'activitat cultural ha estat objecte d'una especial atenció per part de l'Ajuntament de Barcelona, en què la cultura és una de les principals senyals d'identitat. La recollida de dades, l'establiment d'un sistema d'indicadors culturals i la realització d'estudis són una activitat constant a nivell municipal.

L'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) treballa des de fa temps en l'estudi dels diferents àmbits de la cultura. No només de l'activitat que realitza directament, sinó també de la del conjunt del

sector cultural, en el que hi juguen un paper molt important tant les altres entitats públiques com les entitats privades de la ciutat.

Amb l'objectiu de seguir i analitzar aquesta realitat, l'Institut de Cultura es va dotar d'un departament intern, primer com a Departament d'Estudis i després com a Secretaria Tècnica, al qual es va encomanar aquesta tasca.

En coordinació i amb la complicitat dels diferents sectors culturals de la ciutat (patrimoni, festivals...), la Secretaria Tècnica ha esdevingut referent en l'estudi dels indicadors en cultura de Barcelona. Durant una etapa important de la seva trajectòria, la tasca principal d'aquest departament ha estat la de regular i coordinar la recollida, classificació i anàlisi de les dades bàsiques de l'activitat cultural per poder tenir uns criteris comuns en els sistemes de recollida, de tabulació, i d'interpretació de les dades d'activitat consensuats pels responsables de cada sector. El cas de patrimoni és el més exemplar. A partir de les reunions de coordinació de la taula de patrimoni, en la que hi participaren tant centres públics com privats, i en les que es van discutir la terminologia, els conceptes i quines dades i com es publicarien, l'Ajuntament va poder establir un sistema de dades comú per a l'àmbit del patrimoni que permet disposar ara mateix de dades d'activitat rigoroses i homogènies de tots els centres museístics de la ciutat. El mateix s'està fent en altres sectors (biblioteques, arxius...) amb l'objectiu de disposar d'un conjunt de dades cada vegada més sòlides.

Com a resultat de tota aquesta tasca, en aquests moments la Secretaria Tècnica de l'ICUB recull dades mensuals d'uns 80 centres (municipals i consorciats), dades anuals d'uns altres 60 centres municipals i dades també anuals d'uns 150 centres més, entre públics i privats. En total es recullen i es processen dades de gairebé 300 equipaments culturals.

També es recull la informació de prop de 200 activitats (festivals i festes) de ciutat que han permès, per exemple poder posar a disposició del públic la taula amb tots els festivals de Barcelona amb les seves dates i el nombre d'assistents, que configura un dibuix potentíssim de l'activitat en aquest àmbit.

En paral·lel al treball quantitatiu, s'han pogut impulsar alguns estudis sectorials. Es fan amb continuïtat enquestes sobre consums culturals i de valoració d'equipaments i serveis culturals (Òmnibus municipal), es realitza una enquesta permanent als visitants dels museus, que ara s'estendrà a centres consorciats; s'editen les dades per a l'anuari estadístic i des del 2007 s'ha pogut editar cada any la publicació Barcelona Cultura, com a balanç de l'activitat cultural de la ciutat (<http://barcelonacultura.bcn.cat/memories-estudis-i-informes>).

Un triple objectiu: avaluació interna, transparència i accessibilitat

Aquest exercici de creació de coneixement té la mirada posada en l'assoliment de tres objectius.

Una eina de gestió. Un primer objectiu que es persegueix amb l'obtenció i l'anàlisi d'indicadors culturals té a veure amb l'activitat pròpia de l'ICUB: els indicadors s'utilitzen per fer seguiment de les activitats pròpies, un seguiment que és part imprescindible de l'avaluació de les polítiques públiques. Així mateix, els indicadors també s'utilitzen com a input en els processos de presa de decisions. A través de l'anàlisi d'indicadors, doncs, s'obté informació sobre la necessitat d'implementar polítiques, sobre el seu desenvolupament, o sobre l'acompliment dels objectius que s'havien marcat.

Una aposta per l'avaluació de l'acció pública. En segon lloc, l'ús i la difusió d'indicadors es configura com un element de transparència de les polítiques municipals. Els sistemes d'indicadors poden ser entesos, en aquest sentit, com a radiografies que ens permeten conèixer la realitat, comparar-la amb altres realitats o amb els objectius inicialment establerts, o fins i tot, establir projeccions o tendències futures. Fent accessibles les dades relatives a les polítiques municipals es posa de manifest el compromís de l'Ajuntament amb la transparència, atès que qualsevol ciutadà podrà analitzar, desglossar, comparar i examinar les dades relatives a les polítiques culturals públiques.

Una mostra d'aquesta voluntat és la manera com en el nou portal que avui presentem es fan públiques les subvencions concedides per l'ICUB en les seves diferents convocatòries. La seva exportabilitat a diferents formats permet fer una anàlisi exhaustiva i des de diferents punts de vista d'una política pública tan sensible com aquesta.

Promoure l'accessibilitat, també, a les dades. En tercer lloc, la recollida i tractament de dades no es fa amb l'única finalitat de donar-hi un ús intern, sinó que a través d'aquest nou portal es fan accessibles a tothom. Darrerament, des de l'ICUB s'ha treballat en la línia de fer més accessible la cultura, tot aprofitant els sistemes tecnològics que ho faciliten. D'aquesta manera, s'ha donat accés virtual al catàleg de biblioteques dels museus; s'ha engegat el projecte de col·leccions obertes, que permet accedir a les col·leccions dels museus en línia, i a través del web de la Carta Arqueològica es posa a disposició dels usuaris tota la informació sobre el patrimoni arqueològic de la ciutat, per citar només tres exemples de l'ús de les noves tecnologies en la difusió del coneixement.

SICUB. Més que dades estadístiques

Totes les administracions disposen de serveis d'informació estadística per tal de donar dades sobre l'activitat dels diferents sectors amb els que treballen. Tenir aquestes dades any rere any requereix constància, criteris homogenis, sistemes de seguiment, i sobretot la disponibilitat dels referents que subministren les dades i el seu rigor en com les recullen i les treballen. Per poder agilitzar la tasca de recollir i d'explotar les dades s'han anat creant instruments que han anat evolucionant amb el temps, i en els quals les noves tecnologies han tingut un paper clau.

L'any 2011 l'ICUB va posar en marxa un projecte pensat per facilitar tant la recollida com, sobretot, l'exploració i difusió de les dades, i així va néixer el SICUB, el Sistema d'Indicadors Culturals de Barcelona. Com a punt de partida de la base de dades, des de la Secretaria Tècnica es va entrar al sistema tota la informació disponible de l'any 2010, i a partir de l'any 2011, des dels equipaments municipals van començar a entrar cadascú les seves dades i es va iniciar la recollida i explotació de dades a través de la nova aplicació. El 2012 es van poder començar a tenir comparatives i sèries de dades sòlides i fiables, i l'any 2013 va ser el de la consolidació i expansió del sistema.

La creació d'aquesta aplicació ha comportat no només un canvi i una millora en el sistema de recollida de les dades sinó que també ha significat un canvi en el model d'ordenació, classificació i explicació de les dades en l'àmbit de la cultura. El SICUB és un model de dades, és un sistema que les agrupa, les ordena i les classifica per fer-les més entenedores i perquè ajudin a explicar millor el sistema cultural de la ciutat.

També ens posiciona com a referents en l'estudi d'indicadors culturals, i hauria de facilitar la coordinació dels esforços amb d'altres departaments i administracions per disposar d'un sistema de dades comú, en benefici de les institucions i de les entitats a les que, a dia d'avui, encara es demanen dades similars per diferents vies i en diferents formats.

Un nou portal per a donar a conèixer el perfil cultural de la ciutat: Barcelona Dades Cultura

En la línia de la transparència i amb la voluntat de facilitar la informació en format de dades obertes i que, al mateix temps, sigui una informació accessible a tot tipus d'usuaris, l'Institut de Cultura ha apostat per la publicació d'aquestes dades a través del nou portal Barcelona Dades Cultura (<http://barcelonadadescultura.bcn.cat>), que presentem avui.

Barcelona Dades Cultura és el portal d'indicadors i dades culturals de la ciutat que integra en un mateix espai de consulta els indicadors anuals dels principals equipaments culturals (amb mapes de localització), les xifres dels festivals i de les principals festes de ciutat, la relació de les entitats culturals que reben suport de l'Institut de Cultura i un potent cercador de dades.

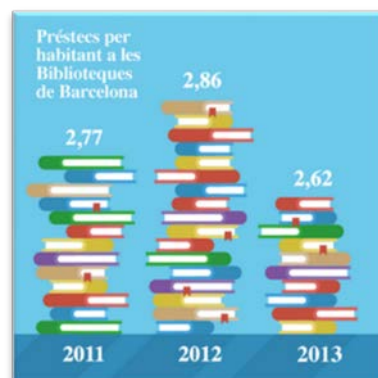
Mentre que la majoria de llocs de dades obertes contenen fitxers amb formats que sovint només són comprensibles per usuaris experts, Barcelona Dades Cultura presenta les dades en un context narratiu i visual que té per objectiu facilitar la seva comprensió a tot tipus d'usuari. A més, el portal ofereix diferents opcions de consulta i descàrrega de les dades, de manera que en cada moment es pot utilitzar el sistema que més interressi: des de la visualització per pantalla o l'extracció en un full de càlcul, a diferents formats de dades obertes.

Aquest nou portal s'ha posat en funcionament en català el juny de 2014 i després de l'estiu estarà disponible també en castellà i en anglès.

La informació rellevant del portal s'estructura en sis apartats a través dels quals es navega de manera intuïtiva i s'accedeix ràpidament a la informació que es cerca.

1. Inici

A la pàgina d'inici, a més de la presentació del portal i els enllaços a algunes seccions destacades, ja hi trobem les primeres **infografies**. Aquesta ha estat una de les apostes gràfiques del web: dinamitzar la informació, oferint imatges que ajudin a copsar les dades de forma més ràpida.

D'altra banda, aquesta mateixa pàgina serveix per donar a conèixer i difondre notícies relacionades amb les **dades d'actualitat**. És l'apartat de novetats, que ofereix dades de l'any en curs que s'aniran actualitzant a mesura que es disposi de dades de cultura i informació rellevant per al públic del portal.

Des de la pàgina d'inici també es pot accedir a un recull complet en pdf dels textos i les dades de l'any 2013, així com també a les notes metodològiques i el glossari, una guia imprescindible que ajuda a interpretar millor les dades que se serveixen al portal.

Novetats	
Enquesta 2013 al públic dels museus. Síntesi de resultats	maig 2014
Què passa quan...	maig 2014
Barcelona metròpoli creativa	maig 2014
La Nit dels Museus 2014	maig 2014

2. Barcelona, ciutat de cultura

Les ciutats que disposen de dades de cultura d'abast general poden fer aproximacions més objectives en el moment de fer anàlisis comparatives amb altres ciutats. Les primeres dades que trobem al nou portal tenen aquest objectiu. Unes primeres dades de context (població, superfície, etc.) ens permeten apropar-nos a les dimensions del territori. La resta de dades, agrupades per temàtiques, permeten tenir una visió àmplia tant de les infraestructures existents com de l'oferta i el consum culturals.

Context		Dades	
► Dades de context			
► Museus i espais d'exposicions			
▼ Espais d'arts escèniques			
Nre. de sales d'arts escèniques	57		
Nre. de representacions teatrals	11.338		
Espectadors de les sales d'arts escèniques (en milions)	2,3		
% d'ocupació de les sales d'arts escèniques	52 %		
Nre. d'espectacles amb més de 25.000 espectadors	13		

És important destacar que tant aquestes com totes les dades del portal, es poden descarregar fàcilment tant en Excel com en diversos formats de dades obertes (CSV, XML, JSON). En totes les descàrregues de dades s'inclouen camps d'informació que no es visualitzen per pantalla per tal que els usuaris interessats tinguin més possibilitats d'anàlisi.

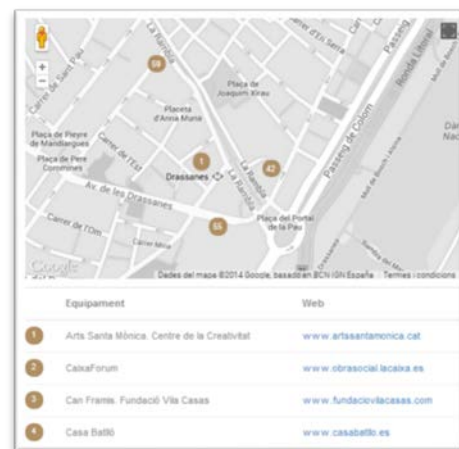
	A	B	C	D	
1	Any	Categoria	Indicador	Valor	Nota
2	2013	Dades de context	Població de la ciutat de Barcelona (en milions d'habitants)	1,6	Font: Institut d'Estadística
3	2013	Dades de context	Població de l'àrea metropolitana de Barcelona (en milions d'habitants)	3,2	Font: Àrea Metropolitana
4	2013	Dades de context	Superfície de la ciutat (en quilòmetres quadrats)	101,4	Font: Institut d'Estadística
5	2013	Dades de context	Superfície de l'àrea metropolitana (en quilòmetres quadrats)	636	Font: Àrea Metropolitana
6	2013	Dades de context	Nombre anual de turistes a la ciutat (en milions)	7,6	Font: Turisme de Barcelona
7	2013	Dades de context	Nre. d'edificis declarats Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO	8	Font: UNESCO.
8	2013	Museus i espais d'exposició	Nre. de museus i grans centres d'exposicions	55	Nre. de museus, espais d'
9	2013	Museus i espais d'exposició	Nre. d'espais i seus dels museus i centres	66	Nre. de museus, espais d'
10	2013	Museus i espais d'exposició	Visitants de museus, exposicions i col·leccions (en milions)	20,9	Font: cada equipament.
11	2013	Museus i espais d'exposició	Visitants als 10 espais amb més públic (en milions)	13,2	Font: cada equipament.
12	2013	Museus i espais d'exposició	Nre. de centres amb més de 500.000 visitants anuals	15	Font: cada equipament.
13	2013	Museus i espais d'exposició	Nre. d'exposicions temporals amb més de 100.000 visites	11	Font: cada equipament.
14	2013	Museus i espais d'exposició	Nre. de galeries d'art contemporani	26	Font: Circuit d'Art Contemporani
15	2013	Museus i espais d'exposició	Valoració ciutadana dels museus i centres d'exposicions (del 0 al 10)	7,9	Font: enquesta Omnibus
16	2013	Espais d'arts escèniques	Nre. de sales d'arts escèniques	57	Font: Associació d'Empreses

3. Equipaments

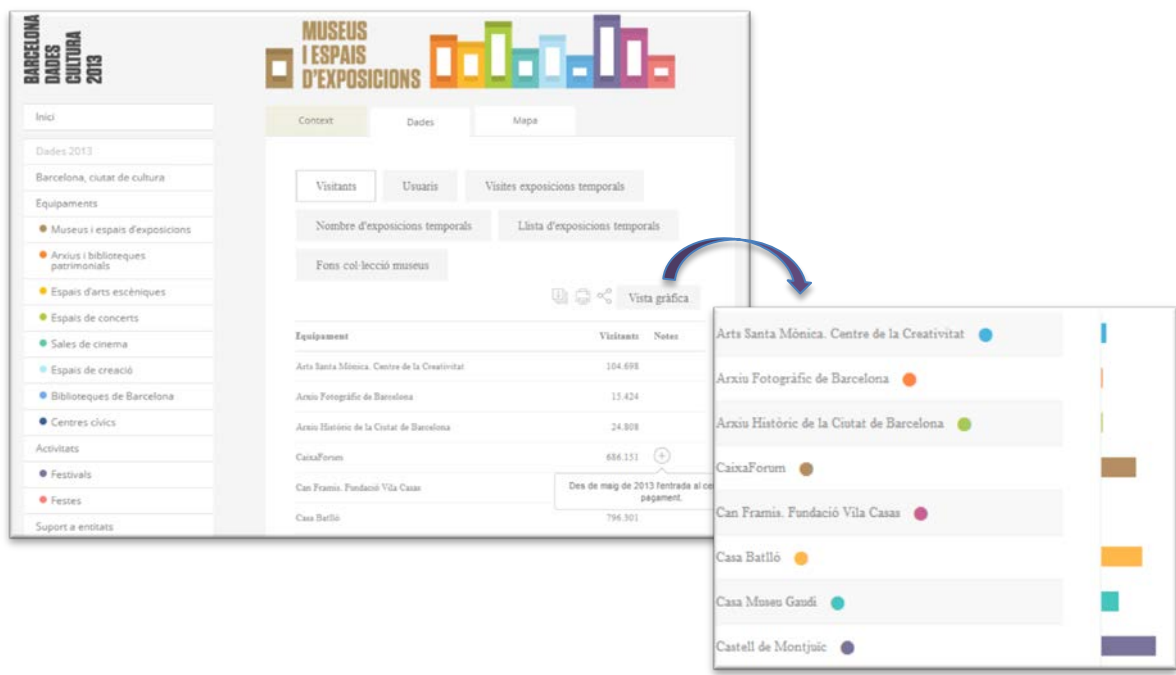
Dins l'apartat d'equipaments hi trobem una eina que permet visualitzar damunt del mapa els equipaments culturals de la ciutat. Així, per exemple, amb un parell de clics podem observar com

es distribueix una tipologia d'equipament sobre el territori, veure on són els equipaments de proximitat d'una determinada zona de la ciutat o veure la distribució de tota mena d'equipaments culturals al voltant d'algun punt estratègic.

Des de la llegenda dels punts que es mostra sota del mapa, podem accedir al lloc web de cada equipament, on trobarem informació més específica de l'activitat d'aquell espai.

Seguint en l'apartat d'equipaments, podem accedir a qualsevol de les tipologies que es proposen al menú (museus, arxius, espais d'arts escèniques o de concerts...) i consultar-ne tota la informació: breu descripció del context en el què s'inscriuen les dades que es presenten, visualització per pantalla de diversos indicadors de l'any (en format taula o en format gràfic) i distribució dels equipaments sobre el mapa. Tal com ja s'ha comentat, totes les dades són accessibles en diferents formats i, a més, es poden imprimir o compartir per Facebook i Twitter, de manera que es multiplica el potencial de difusió del portal.

4. Activitats

En aquest apartat la informació que trobem és sobre les festes de ciutat i els festivals que se celebren durant l'any a qualsevol indret del territori. En primer lloc disposem d'un calendari en el que podem desplegar totes les activitats d'un i altre tipus que s'han fet durant l'any, i visualitzar-les per mesos.

Quant a les dades, disposem de totes les funcionalitats que ja s'han esmentat (visualització, descàrrega...).

#	A	B	C	E	F	G	H	I	J
1	Any	Ambit	Titularitat	Organitzador	Edicio	NomDelFestival	DataInici	DataFi	Assistents
30	2013	Lletres	Municipal	Institut de Cultura. Ajuntament de B...	9	Món Llibre	13/04/2013	14/04/2013	20.000
31	2013	Audiovisuals	Municipal	Museu Olímpic i de l'Esport Joan Aní	4	BCN Sports Film	18/04/2013	20/04/2013	2.650
32	2013	Arts visuals	Municipal	Museu del Disseny	1	D-IVE Mobile Photo Festival	19/04/2013	21/04/2013	
33	2013	Lletres	Privada	Raiña Lupa Produccions	4	Arts Llibre. Fira internacional del llibre i edicion	20/04/2013	23/04/2013	10.354
34	2013	Multidisciplinar	Privada	Minimúsica i Primavera Sound	1	Minimúsica Day	21/04/2013	21/04/2013	800
35	2013	Lletres	Privada	ILDE	7	Festival del Llibre d'Artista i la Petita Edició	23/04/2013	26/04/2013	3.000
36	2013	Audiovisuals	Privada	Noucinemart	3	D'A. Festival Internacional de Cinema d'Autor de	25/04/2013	02/05/2013	10.000
37	2013	Audiovisuals	Privada	Curt Ficcions	16	Curt Ficcions Barcelona	26/04/2013	09/05/2013	1.652

5. Suport a entitats

Un altre apartat que ofereix informació rellevant és el de suport a entitats, on trobarem la relació de totes les subvencions concedides per l'ICUB. Les dades que es mostren en aquestes taules es poden treballar per diversos paràmetres que ajuden a l'anàlisi de la informació (sectors, beneficiaris, imports...).

▸ Arts visuals	
▸ Arts escèniques	
▼ Dansa	
Alta Realitat	
Alta Realitat - Dansa	5.500 €
Àngels Margarit	
Creació i difusió d'espectacles de dansa, pedagogia de la dansa i altres	15.000 €

6. Cercador de dades

Per últim el portal disposa d'un cercador històric des del que es poden consultar i extreure en un fitxer únic la gran majoria de les dades. Aquesta eina permet fer anàlisis i seguiments temporals de dades i indicadors des de l'any 2010 fins al 2013.

Cercador de dades

Categoria	Tipus
Equipaments	Museus i centres d'exposició
Indicador	Any
Usuaris	2013, 2012, 2011
<input type="button" value="Cerca"/>	2013 ✓ 2012 ✓ 2011 ✓ 2010

Tal com s'apuntava al principi, els usuaris avançats poden accedir a totes les dades del portal en diversos formats de dades obertes i disposen de tota la informació necessària per, a través d'una API, tractar aquestes dades segons les necessitats. A l'apartat "Dades obertes" del portal hi ha totes les indicacions necessàries per accedir-hi.

Amb aquest nou portal hem volgut crear un sistema amè, intuïtiu i àgil, que dóna i explica les dades d'una manera dinàmica, fins i tot divertida, però rigorosa i professional al mateix temps. El portal neix amb la vocació de ser útil: les dades que l'usuari hi trobarà són una valuosa i completíssima font d'informació respecte el sistema cultural de la ciutat. Estem convençuts que, fent accessibles aquestes dades, obrim les portes a que professionals i estudiosos d'arreu puguin

realitzar anàlisis comparatives amb altres ciutats o països i impulsin estudis crítics i constructius del sistema cultural barceloní; a que s'elaborin teories, es projectin tendències, s'examini l'oferta i el consum cultural, o bé es proposin millores en les polítiques públiques...

Posar la informació a l'abast de tothom és una aposta per la creació lliure de coneixement, a partir de dades contrastades. Qualsevol anàlisi o estudi que es vulgui fer de la cultura de la ciutat tindrà aquest portal com a referència. Al capdavant, tot allò que suposi generar coneixement sobre el sector cultural de la ciutat serà benvingut, i sens dubte, aquesta plataforma serà una eina que hi contribuirà de manera decisiva.

A través d'aquest web, l'ICUB fa un pas més en la seva voluntat de crear models de treball, refermant-se així la seva vocació de ser referents en l'anàlisi i el tractament d'indicadors.

Una nova proposta per a promoure el sistema cultural de Barcelona

- El nou portal Barcelona Dades Cultura, representa un esforç real per a coordinar la recollida de dades del conjunt d'equipaments i projectes culturals de la ciutat, sota l'impuls de l'Institut de Cultura de Barcelona.
- La tasca de la Secretaria Tècnica de l'ICUB permet homologar el conjunt d'indicadors obtinguts i oferir per primera vegada una magnitud del conjunt que representa l'activitat cultural a la ciutat.
- La innovació en la gestió pública requereix també de la posada en marxa d'iniciatives com aquesta que permeti de manera rigorosa un coneixement més acurat d'un sector estratègic per la ciutat.
- L'accessibilitat i la transparència del nou portal és un element prioritari per tal de permetre també la promoció del sector cultural de la ciutat, i facilitar la tasca d'investigadors i docents al voltant de les polítiques culturals de ciutat.
- La comptabilitat i el desenvolupament d'indicadors permet donar a conèixer el caràcter estratègic que la cultura té per la ciutat.
- Malgrat que no existeix un sistema estandarditzat a nivell internacional per a la recollida d'indicadors culturals, Barcelona promourà la seva coordinació amb el conjunt de ciutats que treballen en xarxa.